

”Ko Niels”

Hvis man siger navnet Niels Kirkegård til ældre borgere i Hadsten, er der ingen der genkender navnet. Men siger man ”Ko Niels”, genkender de fleste navnet og kan som regel en eller anden historie om Niels.

Hvem var Niels, og hvorfor kom han til at hedde sådan?

Forklaringen er, at tidligere var det ikke ualmindeligt, at man i stedet for at køre kreaturerne til marked gik på sine ben over lange afstande til marked i nærmeste by, eller rigtig langt væk for at få solgt sine kreaturer. Én mand kunne have rigtig mange kreaturer i sit koppel, som det hed. Et koppel var simpelthen en flok kreaturer, som var bundet sammen, og så gik kreaturtrækkeren i spidsen for sin hjord.

Med bedre veje og lastbiler, der kunne fragte kreaturerne langt lettere og hurtigere, gik kreaturtrækkere af mode, men navnet blev hængende ved Niels.

Første gang jeg mødte Ko-Niels, mener jeg, var på kroen, hvor han tit kom. Han fik sig sikkert et måltid mad eller kaffe og wienerbrød, som var hans foretrukne spise, mod at gøre kroen en eller anden tjeneste. Fru Madsen var et gavmildt menneske, der gjorde meget for de svage i samfundet.

Fru Madsens niece fortæller, at omkring 1960 boede hun et halvt år på kroen og havde til opgave at servere morgenmad til pensionærene på kroen, og der mødte hun Niels hver morgen. Hans opgave bestod i at tænde op i det store komfur i køkkenet. Niels boede flere steder i Hadsten og omegn – først i Neder Hadsten, men det mest kendte sted var ude i Balle, hvor lossepladsen for Hadsten lå på skrænten ned til Lilleåen. Faktisk der hvor genbrugspladsen er placeret i dag, og her var det nemt at hælde skraldet ud over kanten (ude af øje ude af sind). Her havde Ko-Niels en slags skurvogn, hvorfra han nøje overvågede, hvad der blev læsset af. Det var koldt om vinteren, men gode mennesker forærede ham noget gas, så han kunne holde varmen.

I skraldet var der alt muligt, og Niels kiggede godt efter, om der var noget af værdi, der kunne ombyttes til gangbare varer. Når han havde noget til salg, kom han tit ind i Brugsen til uddeleren, Peter Jensen (min svigerfar) for at sælge nogen ting. Vi har her i huset en karaffel, som er funden i skraldet, og som blev arvet af min hustru. Den er kommet til ære og værdighed.

Også på Centralhotellet blev der handlet, og Inger Skinbjerg har tre stykker serveringssølv, som Niels har fundet på lossepladsen. På den ene er indgraveret, L:H - C:H 5/10-13, hvis nogen måske kan genkende initialerne.

Jens Skinbjerg talte meget med Niels. Han maledede Niels til en malekonkurrence i forbindelse med en byfest i Hadsten. Niels står og trækker i den enarmede

tyveknægt. Billedet hænger på Centralkroen i Søndergade. Billedet hedder "Niels og den enarmede".

På "lossen" holdt Niels til i mange år. Han sørgede for, at store dele af den stigende skraldemængde blev brændt af, og han bekæmpede de mange rotter, der havde kronede dage på lodsepladsen.

Den personlige hygiejne blev dårligere og dårligere, så Niels fik et øgenavn mere: "Svot-Niels" blev det. Så fremtoningen var lidt skræmmende og klædedragten bar også præg af at tøjleverandøren var lossepladsen. Livremmen var som regel et

stykke reb eller selvbindegarn. Transportmidlet var en Long John, som var praktisk for hans beskæftigelse. Nogen kunne godt blive noget forskrækkede over hans fremtoning, men der var ikke skabt ondt i Niels. Dette ses på billedet, hvor nogle børn er kommet på besøg hos ham.

Niels stammede fra Neder Hadsten, hvor hans familie boede. Han har haft en hård tilværelse med hårdt arbejde, og en ikke for god livsførelse. På trods af et barsk liv var han en yderst hæderlig mand. Han gik tit i banken for kreaturhandlerne (ofte med flere tusinde kroner) og ingen penge forsvandt. Når han gik ærinder, fik han en seddel med, men han kunne ikke læse, så der skulle lige læses højt, for at han kunne huske det. Alkohol drak han næsten aldrig. Efter have boet i skurvognen flyttede han til Vissing. Tilsidst kom han på Hadsten Plejehjem, sikkert det i Over Hadsten. Her døde han 72 år gammel.

Niels er død

HADSTEN — En af Hadstens originaler — i ordets bredeste og bedste betydning — er død. Niels Christensen, Hadsten Alderdomshjem, blev 72 år.

Ikke mange i byen kender Niels Christensen, men alle kender »Ko-Niels«. Navnet fik han ikke som et øgenavn, men fordi han i sine yngre dage var kodriver. Han kunne — hvis han havde lyst — berette om manganen drift kvæg, som han førte til markeder rundt i Jylland.

Niels har altid levet under barske vilkår, men han var sej og udholdende. Og i besiddelse af en form for humor, som nogle kunne lide, andre bestemt ikke. Han havde sine meninger om tingene, og han var aldrig bange for at give udtryk for dem.

Niels boede i nogen tid på lossepladsen, siden i Vissing og sidst på alderdomshjemmet. Han havde øje for de værdier, vi andre smed væk, og via Niels blev mange af tingene omsat til en lille skilling til en kop kaffe.

gin-